

Etuuspalveluiden tulosityksikkö / Toimeentuloturvaetuksien osaamiskeskus

18.11.2020

Perustoimeentulotuen etuusohjeen muutoksia

Kelan perustoimeentulotuen etuusohjeeseen on tehty muutoksia ja päivitetty ohje löytyy [Kela.fi-sivuilta](https://kela.fi/sivuilta).

Etuusohjeen muutokset on huomioitu 1.11.2020 alkaen tehtävissä ratkaisuisissa, joiden hakuaika on 1.11.2020 alkaen.

Etuusohjeen Määräytymisperusteet kaksi ensimmäistä alakohtaa (Etuusjakso ja Tulot) on uudistettu. Ohjekohtien rakenne on muuttunut ja sisältöä on uusittu.

Tulot – kohdan (1.7.2) muutoksista on alla listattuna ne kohdat, joiden asiasisältö on muuttunut.

Määräytymisperusteet - Tulot – Tulon jakaminen osiin – Jaksottaminen

- Jatkossa jaksottamista voi käyttää, kun kysymyksessä on esimerkiksi lomaraha, irtisanomisajankorvaus tai muu suuri kertaluonteinen ansiotulo, takautuvasti maksettu etuustulo, pelivoitto, perintö, lahjoitus sekä kiinteistön tai auton myynnistä saatu myyntitulo.
- Edelleen jaksottamista käytetään myös työttömyysturvassa ja opintolainassa.

Määräytymisperusteet - Tulot – Etuustulot (1.7.2.4)

- Laskelmalla huomioidaan yksi etuuden maksuerä kuukaudessa maksupäivästä riippumatta, jos asiakkaalla on maksussa säännöllinen kuukausittain maksettava etuus.

- Huom! Jos hakijalla on myönteinen päätös työttömyysetuudesta, sen voidaan katsoa olevan hakijan käytettävissä olevaa tuloa ensimmäisestä mahdollisesta maksupäivästä lukien, vaikka hän ei omasta valinnastaan johtuen hae työttömyysetuutta maksuun jättämällä ilmoitusta työttömyysajasta.

Määräytymisperusteet - Tulot – Etuustulot – Sovitellun työttömyysetuuden arvioiminen (1.7.2.4.1)

- Sovitellun työttömyysetuuden määrä voidaan arvioida edellisten kuukausien perusteella, jos etuuden määrä vaihtelee kuukausittain eikä sen määrä ole hakemiskuukaudelle tiedossa hakemusta ratkaistaessa.
- Arvioitu sovitellun työttömyysetuuden määrä tarkistetaan jälkikäteen viran puolesta, jos toimeentulotukea haetaan seuraavan kahden kuukauden aikana.

Määräytymisperusteet - Tulot – Etuustulot – Työttömyysetuuden jaksottaminen (1.7.2.3.3)

- Työttömyysetuus voidaan jaksottaa, jos perustoimeentulotukea on haettu sinä kuukautena, jona kaksi 20 työttömyysetuuspäivän maksukautta maksetaan.
- Työttömyysetuutta ei jaksoteta, jos hakija ei hae perustoimeentulotukea kyseisenä kuukautena tai jos kyseessä on soviteltu työttömyysetuus.
- Jaksottamiseen siirtymisen menettelyä on muutettu. Kun jaksotukseen siirytään, työttömyysetuus huomioidaan perustoimeentulotuessa 21,5 työttömyysetuuspäivän mukaisena sen etuusjakson aikana, jolle kaksi 20 työttömyysetuuspäivän maksukautta sijoittuvat tai viimeistään kun perustoimeentulotukea seuraavan kerran ratkaistaan (jatko- tai tarkistushakemus).

Määräytymisperusteet - Tulot – Ansiotulot (1.7.2.4)

- Jos ansiotulon määrä vaihtelee eikä hakemiskuukauden ansiotulon määrästä saada riittävää selvitystä ennen hakemuksen ratkaisemista ansiotulo, voidaan arvioida esimerkiksi etuusjaksoa edeltävien palkanmaksujen perusteella.

Määräytymisperusteet - Tulot – Ansiotulot – Ansiotulon takautuva huomioiminen (1.7.2.4.1)

- Jos ansiotulo ei ole ollut tiedossa toimeentulotuesta päätettäessä, se voidaan ottaa jälkikäteen tulona huomioon, jos toimeentulotukea haetaan päätöstä seuraavien kahden ensimmäisen kalenterikuukauden aikana.
 - Asiakkaalle on päätöksellä kerrottu, että ansiotulo voidaan ottaa jälkikäteen tulona huomioon, jos asiakas hakee perustoimeentulotuke kahden seuraavan kalenterikuukauden aikana.
- Jos ansiotulon maksukuukautena hakijan olosuhteissa on tapahtunut jokin aikaisemman päätöksen tarkistamista edellyttävä muu muutos päätöksenteon jälkeen, voidaan tarkistamisen yhteydessä myös ansiotulo samalla tarkistaa sen maksukuukaudelta vastaamaan sen todellista määrää.

Määräytymisperusteet - Tulot – Ansiotulot – Arvioitu ansiotulo (1.7.2.4.2)

- Jos hakijan ansiotulon määrä vaihtelee kuukausittain, eikä riittävää selvitystä hakemiskuukauden aikana tosiasiallisesti maksettavista ansiotuloista vielä päätöstä tehtäessä saada, voidaan laskelmalla huomioitavan ansiotulon määrä arvioida.
- Jos hakijan ansiotulon määrä vaihtelee kuukausittain, perustoimeentulotuki-päätös tehdään aina kuukaudeksi kerrallaan.

- Päätöksessä kerrotaan, että ansiotulo on huomioitu tuloksi arviomääräisenä sekä mihin arvio perustuu.
- Jos osa hakukuukauden ansiotuloista on jo päätöstä annettaessa tiedossa, huomioidaan tiedossa oleva tulo laskelmalla ja arvioidaan vain loppukuukauden tulot.
- Ansiotulojen arvioimisessa käytetään aina tapauskohtaista kokonaisharkintaa hakijan yksilöllinen tilanne huomioiden.

Määräytymisperusteet - Tulot – Ansiotulot – Arvioidun ansiotulon tarkistaminen (1.7.2.4.3)

- Jos ansiotulot on arvioitu liian suureksi, tarkistetaan viran puolesta arvioitu määrä vastaamaan tosiasiallisesti käytettävissä olleita tuloja, kun kaikki kyseisen kuukauden todelliset ansiotulot ja mahdolliset etuustulot ovat tiedossa.
- Jos arvio on ollut pienempi kuin tosiasiallisesti käytettävissä olleet ansiotulot, voidaan arvion ylittävät ansiotulot ottaa jälkikäteen tulona huomioon, jos toimeentulotukea haetaan päätöstä seuraavien kahden kuukauden aikana.

Määräytymisperusteet - Tulot – Ansiotulot – Ansiotuloista tehtävät vähennykset - kohtaa on tarkennettu (1.7.2.4.4)

- Toimeentulotuessa oman auton käytöstä aiheutuvat työmatkakustannukset huomioidaan tosiasiallisten polttoainekustannusten mukaisesti, kuitenkin enintään 0,20 e/km.

Määräytymisperusteet - Tulot –Muut tulot (1.7.2.5), listausta on tarkennettu.

- Ns. vähäisen tulon vähennys 50 euroa yksin asuva tai 100 euroa perhe tehdään
 - yksityishenkilöiden avustuksista,
 - yksityishenkilöiden tilillepanoista,
 - vahingonkorvauksista,
 - rikosperusteisista korvauksista ja
 - veronpalautuksista.
- Muut tulot (esim. myyntitulot), huomioidaan kokonaisuudessaan asiakkaan laskelemalla tulona tulon maksukuukautena.

Määräytymisperusteet - Tulot –Muut tulot – Tulot joita ei huomioida (1.7.2.6) – kohdasta on poistettu lakiin perustumattomana työttömyysturvan lapsikorotuksen huomiomatta jättäminen tilanteessa, jossa hakija vapaaehtoisesti maksaa elatusapua.

Etuusohjeeseen tehdyt muut muutokset ovat kursivoituna etuusohjeessa.

Maksaminen – Muut maksunsaajat – Maksaminen sosiaalitoimen välitystilille – kohtaa on muutettu.

- Jos asiakkaan toimeentulotuki on mennyt kunnan välitystilille tai Virho-tilille, ja asiakas haluaa siirtää maksun omalle tililleen, asiakkaaseen tulee olla yhteydessä ja tiedustella voisiko toimeentulotuen maksamista välitystilille tai Virho-tilille jatkaa.

- Jos asiakas edelleen haluaa maksun omalle tililleen, keskustellaan asiakkaan kanssa sosiaalityön tarpeen ilmoituksen tekemisestä ja tarvittaessa tehdään sosiaalityön tarpeen ilmoitus.
 - Näissä tilanteissa perustoimeentulotuki maksetaan asiakkaan omalle tilille.
 - Näissä tilanteissa tarkistetaan myös, onko asiakkaalla vuokrarästejä, joiden perusteella vuokranmaksu voidaan tarvittaessa siirtää suoraan vuokranantajalle asumisen turvaamiseksi.